

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdeté-
tésnél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Jegyzők elleni panaszokra.

Két rendbeli panaszt kaptunk községi jegyzők ellen. Az egyik pusztán e lap hasábjaira szánt nyílt felszólalás egy botrányosnak bélyegzett életű jegyző ellen; a másik ennél is több azért, mert a kifogás alá eső egyén első illetékes fórumának, a megyei hatóságnak kikerülésével, a m. k. belügyminiszteriumra címezve küldött be s azt az illető község bírája s négy más elüljárója írta alá.

Ezen sajnálatos tények alkalmából a részletekbe mélyedés előtt elmondunk egyet más általánosságban.

A jegyző végelemzésben a törvényhozás, államhatalom s megyei kormányzat végrehajtó, foganatosító, realizáló közege. Azok tanácskoznak, szerveznek, rendelkeznek; ez létesít, behajt, végeztet.

E kevésből is meg lehet érteni annak, a ki a jegyzőre nehezede sok tennivalónak körét és terhét ismeri, hogy azon a jegyző ember legyen a talpán, ha mindenkinek eleget tud tenni. Dolga van neki a kisbírótól kezdve a legfelső polcig mindenkivel; ő a község esze, pennája, pénzügyminisztere, mindene. És a népnek régi jó szokása, hogy azt gyűlöli, aki közvetlenül okozza neki a kellemetlenséget. Ha sokalja az adót: a jegyző vetette rá ki igaztalanul. Ha a fia katonának beválik, a jegyző az oka, mert szolgálhatott volna érte. Ha kéri a közmunkát s a jegyző sürgeti: ő az élhetetlen, mert nincs becsülete éppen én reám várni. És ezt az »éppen«-t külön elmondja minden ember.

A nép azt szidja, a kitől a magára nézve terhes cselekvést eszközölni látja; innen van, hogy sohase a felső bíróságokat szidja, hanem az ártatlan végrehajtót veri agyon, ha elragadja a vak szenvedély. Ily helyzetben s ennyi mindenféle keresztelkedő várakozás közepette nem csoda, ha a jegyzőnek sok a baja, valamint az sem, ha sok lakosnak van kifogása a képzelhető legjobb jegyző ellen.

Az ur, vagy urféle, vagy urhatnám embernek falun is meg van az a nagyvárosias passziója, hogy szereti a heccet s ha nem akad magától, hát csinál. Nem levén pedig nagy a válogatás az érdekes perszónákban, hát valamelyik kaputos embert szemeli ki szeszélye labdájával. Minthogy pedig a nótáros született kanál minden községi ügy levében, hát rendszeren ő rá terítik a vizes pokrócot.

Ez az oka annak, sok más mellett, hogy részint a nótárosnak a közönséggel, részint ennek amavval gyakran meggyűlik a baja.

Most a jegyzők sérelmeiről nem szólunk, mert nincs szőnyegen, hanem igenis beszélünk a polgárok rendes és ugy szólván emlékeversekbe foglalható tipikus panaszairól.

Ne gondolja senki, hogy védelmezzük a jegyzőket. Erre nincs okunk. Csak azt mondjuk el harag és előítélet nélkül, a mit egyre-másra látunk, tapasztalunk.

Határozottan elítéljük mindenkéül azt a lábra kapni kezdő irányzatot, mellyel befolyásos emberek egyes neki uszított falusi demagógok mögé bújva, tele diktálják őket paragrafusokkal, tudákos ákom bákommál s így őket megkergetve, mint nekivadult faltörő kosokat ugratják minden törvényes forum és a netán létező sérelmek megjavítására egyedül illetékes megyei hatóság ellen.

Ezek az emberek, a kik aztán kizárólag a zúgprókátorságra adják magukat, feszegetnek papot, kántort, tanítót, jegyzőt, kormányt; leszólnak a sárga földig mindenkit, azon egyéneken kívül, a ki őket rendszeren borral — no de meg szép ígéretekkel bolondítja. Elhanyagolják a kalapács végét, a gyalut, a kaszanyelet, mindent; csak pörlekedési mániájuknak élnek. Rendszeren

ilyen részről történik a jegyzők elleni panasz is. Ezek a jámborok aztán felpuskaporozzák torkukat valamelyik korcsmában, bejönnek a megyeháza, elbandukolnak egyik kilincstől a másikig, míg valami szemfüles zugírász elkapja őket s ir nekik öt pengőért olyan »istánciát« a nótárius ellen, hogy az alól — legalább mint az áldomásnál ő mondja — az Isten se mossa ki ökelmét.

Már hogy ez az irás hová kerül, lát e iktatót vagy se, azt ők nem keresik; mert hát ők hitük szerint megadták a módját, megtették a magukat.

Ha aztán az ilyen istánciára, mely soha be sem adatott, nem jön válasz: hát szidnak minden urat, az egész vármegyét, hogy az mind egyforma . . . . . összetart a paraszt ellen . . . . . és így tovább, ismeretes szaftos variációkban.

A másik csoport személyesen is el mer menni akár a vicispánhoz panaszra, előadja szóval vagy írásban a sérelmét, de rendszeren úgy, hogy állításon kívül más bizonyítékot, mint két fejbolintó társat nem visz magával.

Ezek elmondják — szóval vagy írásban egyaránt — hogy a jegyző hanyag, nem dolgozik, nyúzza a népet, erőszakos, részeges, igazságtalan, csaló, sikkasztó, s így tovább kinek hogy diktálja jó vagy pénzért csinált meggyőződése. Az alispán vagy akár közgyűlés mit csinálhat az ilyen panasszal, kérvénnyel?

Nincs egyetlen konkrét tény, nincs adat, szemébe vágható bizonyíték; nincs hátraléka, nincs személyes sértett vagy károsított panaszos. Mit tegyen hát a vizsgáló? Türtőzteti az elégedetleneket, ígér nekik minden jót, biztosítja hogy utána néz a bajuknak, megint a jegyzőt, néha felelősségre is vonja. Aztán rendszeren elalszik a nagy fölháborodás és mint minden szenvedély, az idővel arányosan csillapul, míg végre egészen elsimul.

Tessék azoknak az embereknek, akiknek x. y. jegyző ellen panaszuk van, adatokat, tényeket gyűjteni s azzal kellő helyen, időben és módon előállítani; akkor bizonyára szigorúan felelősségre fog a vétkes vonatni. Igaz, emberek vagyunk; hát biz ott sokszor megessük, hogy az egyes jogos panaszok iránti érdeklődés néha lassan, vagy jó akaratu kiméletet sejtetőleg indul ki a központból. De annak se mindig protekció vagy tusolási hajlam ám az indító oka.

Hogy a részletekre térjünk, tesszem az egyik panaszos részvénytársaság, élén a karavukovai bíróval és elüljárósággal, azt mondja, »hogy nem egyszer, hanem számtalanszor tettünk jogorvosló lépéseket; de ezek különféle barátsági viszonyoknál fogva célhoz nem vezettek.«

Most tehát a belügyminiszterhez fordulnak mert már alább, közelebb nem találunk a bajukra patikát. És ebben a följelentésben azt mondják, hogy »rendszeresen elkészített községi számadások 12 éve, árvatáriak 11 éve, rétiek 16 éve nem láttak napvilágot.«

Hát ebből igaz annyit, hogy biz ott a jegyző uram könnyelmű és fölületes volt, míg húzni halasztani lehetett; de már az nem igaz, amit ilyen ökölnyi kövér számokkal kiraktak. Mert — meggyőződünk róla — Karavukovának minden községi számadása be van nyújtva, hátralékban még csak egy sincs hirmondónak. Az árvatári számadások közül pedig csak az utolsó négy van munkában. A réti számadás privát, társulati dolog; tehát az a megyei kormányzat elé nem tartozik, különben is úgy halljuk, hogy a jegyzőnek enémű kötelessége megszűnt. Hogy hetekig nem látja a falu házát, részeges, goromba stb. azt megint csak állítják, anélkül hogy bizonyítanak.

Ilyen följelentést könyvszámra nyomtathatnak ellene, mégse lesz, mert nem is lehet fogatnia. Hogy mulasztott, igaz; de hogy a komoly következményű figyelemztetésre a legnagyobb részt már rendbe hozta, a csekély hátralék pedig minél előbb rendbe lesz hozva, az tiszta valóság. És így van jól! Megbűnhődött azzal, ami

vel vétett; feldolgozta fél év alatt a saját hátralékait. És ez érzékenyebb büntetés, mint ha tán felfüggesztik s a sok felében maradt ügyet, új, járatlan és sok költségbe kerülő más munkásokra bizzák. Reméljük, mert önértetes és értelmes embernek ismerjük, hogy tehetségeihez illő és méltó lesz ezentul az ő irodája. Azon ártalmatlan és féligmeddig megérdemelt keserű leckéből vegye ki, amire rászolgált; a többit feledje el és éljen békével feladóival.

A másik nyílt levelet hivatalos kéz írta s egy megyei biz. tag ellenjegyezte. Szól pedig a bácsi levél az ottani jegyzőnek botrányos életmódjáról és dorbézolás közben elkövetett orgiáiról.

Miután tudjuk, hogy az ellene szóló panaszok fegyelmi vizsgálat alá vonattak s a legközelebb, amint a megyei tisztviselők szabadságolása s a központi munkák raja megengedi, érdemleges elbánás elé kerül a dolga: mi se bemártásához, se védelméhez nem járulhatunk, mert amahhoz a kézirat pusztá állításaiban, emehhez a közvéleményben nem találunk indokot.

Jellemző körülmény, hogy ezt a jegyzőt csak imént választották, nagy szótöbbséggel, minden presszió nélkül, sőt némi ellenhatások dacára; és ime fél év múlva már cibálják.

Legyen itt még egy pár szó általában egyes vonatkozás nélkül elmondva.

Mindenki csodálkozik azon, hogy egy jegyző, állása komolyságáról, a törvény és megbízó hatósága tekintélyéről, a saját mindenkéül fölött szükséges erkölcsi önértetéről annyira megfeledekzik, hogy mintegy szántsándékosan megeszeledve maga üzi azon botrányokat, melyeket megtűnie sem volna szabad azon községben. Fokozódik ezen csudázkodás annak tudatával, ha az illető talán küzdelem, tűrés, keserű nyomorgás után jutott ilyen tisztés és nem utolsó kenyérhez; bámulattá emelkedik pedig láttára annak, hogy túlon túl áldott családú apákon is megessük az ilyen megfeledekzést. Ha ez talán minden szent időben, bucsukor vagy névnapkor történik, hát hagyján; hisz mi bácskaik érzésben igen elnézők vagyunk egymás iránt. Mint a diák mondja: hanc veniam petimusque damusque vicissim. De midőn látjuk, hogy valahol a »endetlenség« a norma, a józanosság a feltűnő, a dologbafogás a különös, az otthonlétel a ritkaság: akkor bizony ki kell fakadnunk s az ilyenféle úzelem ellen a közérdek nevében tiltakoznunk, annál inkább, mert százával vár les a sok tanult, odavaló szegény fiatal ember; tehát a verseny szempontjából is teljes pontosság kívánható a kenyérben levőktől.

Elégtételül a borsos prédika végébe megjegyezhetjük, hogy nálunk a megrótt és még megrótható esetek szabályt alkotni kevesek, sőt gyér kivételeknek minősítendők. A mi megyénk jegyzői-kara, mint kar, bátran és önértettel állhat meg az ország bármelyik megyéjével szemben, nincs oka neki testületileg hátrahúzódni. Hisz papok közt is akadnak sikkasztók, öngyilkosok, könnyelmű emberek.

Hogy az ilyenféle és hasonló panaszokra szóló okok, miért és miként erednek, arról, valamint a segítség módjairól, jövőre

Végzetes botlás.

Multkor felvetett ama kérdésünkre, hogy az építő bizottság miért hirdet csak a központi fiiskolára pályázatot és nem egy ütt minden megszavazott iskolára egyszerre: megkaptuk mellékúton a választ és közöljük az alkotmányos eljárási módozat s a zombori bizalmi férfiak autonómikus érettségének illusztrációjával.

Hoffmann Mihály polgármester ur, ezen állásból kifolyólag, egyszersmind elnöke az egyházközségnek.

Mit jelent az: egy autonóm testület elnökének lenni? Sok mindent, de azt semmi esetre sem jelentheti, hogy az elnök ezen testület tudta, megbízása nélkül, sőt egyenesen kifejezett szándéka, ünnepélyes, nyilvános szavazással doku-

mentált közakarata világos ellenére, gyűlés nélkül, önhatalmilag intézkedjék s az autonóm testület szándékairól és terveiről felsőbb hivatalos helyre ezen testület reputációját kedvezőtlen világitásba helyező levelet írasson.

Ez pedig megtörtént.

Ugyanis pozitív tudomásunk van Kalocsáról afieldől, hogy a polgármester ur a kalocsai biboros érsekhez a saját kezdeményéből levelet írt, melyben önkényűleg kijelenti, hogy ha a meglévő tanítónők az apáciskolában alkalmazhatók nem lesznek, akkor a zárdaépítés ügye meg nem valósítható.

Legyen szíves elengedni nekünk a t. közönség ezen eljárás bírálatát s tekintettel a mult számban közölték érdemére, bírálja el maga.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a vasárnapi ülésen miként fog az egyházzvédnökség nyilatkozni, ezen hatáskörén belül eső kérdésben az ő címe alatt végzett kézalatti eljárásról.

Aztán mi is megmondjuk a magunkét, akármit szólnak reá az ügyet másodrangú kérdésnek tekintő potentátok.

Ennek a kellemetlen kérdésnek már egyszer tisztába kell hozatnia s oly kezébe kerülnie, melyek az ügy fontosságához arányos erélyt tudják is, akarják is tanusítani.

Hírek.

Rendjel viselési engedély. Felsőleges királyunk megengedte, hogy Brankovics Damascen, a karloviói gör. kel. szerb patriarcha protosyncellusa, a szent Száva rend III. osztályát; Csobanics István, karlócai rend. esperes és Csirics Izidor g. k. egyházi titkár, ugyanezen rendet elfogadhassák és viselhessek.

Bikityről írták: A folyó hó 11-én megtartott plébános választásnál Kuts János újvidéki segédlelkész 31, Mándits Endre bikityi adminisztrator 27 szavazatot nyert; s így Kuts János 4 szavazattöbbséggel bikityi plébánosnak megválasztott.

Értesítés. A kiállításra beküldött tárgyak becsomagolása és visszaszállítása befejeztetik; a kiknek címére küldettek, kéretnek azok szíves kézbesítésére. Az eladásra beküldött tárgyak közül számos elkelt a kiállításán — a vételár egyenesen a tulajdonosnak postai pénzügyintézményen fog elküldetni az illető helyi rendező urnó pedig az eladott darabokról levelezési lapon lesz értesítve. E hó 16-án a diszokmányok a kitiintettnek rendelkezésére állanak; a helybeliek Esztergany Borbála nőegyleti elnök öngyűlösetől átvethetik — a vidékiek diszokmányainak és pénzbeli jutalmainak átszolgáltatására a helyi rendezők fognak felkérni; ha valaki e tárgyban más intézkedést óhajtat, szíveskedjék arról alulírtat értesíteni. Zombor, 1883. évi szept. hó 13. Dr. Margalits Ede, kiállítási titkár.

Tudomásul. Vasárnap d. e. 10 órakor a zombori r. k. egyházzvédnökség a városbába nagytermében ülést tart, melynek tárgyai: 1. Az iskolaépítési ajánlatok tárgyalása. 2. Uj iskolaszéki tagok választása. Reméljük, hogy a választók az ügyet lelkiükre veszik és ahhoz értő embereket fognak az elemi tanügy vezetőivé s ellenőreivé választani. Kérjük különösen a késve jönni szokott urakat, emlékezzenek reá, hogy jártak e miatt harmadéva. Sapianti sat.

Rigicáról írták: Kisasszony napján a tanítóikar, 2 fiatal zenész, 2 növendék és egy gyermekkar közreműködése mellett sikerült zenés mise adatott elő a helybeli szentgyházban. A mise egyes részei következő valának: Kyrie, Mozart imája (Auf der Andacht) zenekísérettel ellátva a helyb. kántortól; Gloria, Credo stb. megfelelő szöveggel és zenekísérettel. A Kyrien kívüli részek mind a helyb. kántortanító szerzeményei. Különös tetszésben részesült a „Heilige Jungfrau“ szövegű Offertorium, mely kettős énekhangra (duetto) szerkesztve és pompás hegedű-szólókkal ellátva volt. r. l.

A Dunagózhajózási társaság hirdetése. Ezennel közösi hírré tesszük, hogy a Száva megapadása következtében a hétfői zimony-sziszeki és a csütörtöki sziszek-zimonyi személyszállító meneteket további intézkedésig felfüggesztjük.

Árverések. Komnenov Jovan 1627 frtra becsült ingatl. nov. 27. Sztanisics (Zombor). Csima Antal 2040 frtra becsült ingatl. nov. 22. Baja.

Bogojeva községben augusztus hó végén, egy kóbor gyermek találtatott, ki is kilétéről csak annyit tud, hogy ezelőtt Szivacaon laktak, apja csehországi származású, lakatos, — neve Tóni volt; hogy apja meghalt-e, vagy kova lett? nem tudja. Anyja mintegy 23 hét előtt hagyta el őt Apatinban, ki is ott egy kis csecsemővel a Dunán átment. — A gyermek személyleírása a következő: neve: József, kora: 6—7 éves, haja: szőke, szeme: sárgás, ruházata: rongyos nadrág és felöltő.

Topolyáról írták: Ifjabb Zvipp György építész eljegyezte Kiss Abel hegyesi földbírtokos kedves leányát Juliskát.

Schuller József szabadkai lakos ellen október hó 30-ig bejel. esőd hirdettetett. Csödbiztos Orsai Vilmos trvszéki bíró, tömeggondnok Németh Mátyás ügyvéd.

Gyászhir. Gombos Béla és neje született Popovics Berta, valamint gyermekeik Dezső és Lajos mélyen szomorodott szívvel tudatják, miszerint kedves leányuk Gombos Adrien egy éves korában, f. é. szept. 12-én hajnali 2 órakor, jobblétre szenderült. Ó-Becse, 1883. szept. 12-én.

E hó 3-án három mareona alaku férfi jelent meg Gyurinovics Kálmán ügyvéd tanyáján, megállították a tarlón legeltető kis kanaszt, az arcába valami folyadékot öntöttek, mire a fiu lerogyott, aztán a rejtélyes emberek a tizenöt darab malaccol eltűntek. A malaccol hiánya felkeltette a gazda figyelmét, a ki szekerre ült s a malaccol keresésére indult. A jószágot meg is találta a szerezleji révénél, a zsványoknak azonban már ekkorra se hírik se hamvak nem volt sehól. — „Bajai Figyelő.“

Néhai Drakulics Gabor köz- és váltó ügyvéd, kir. törvényszéki bíró és Bács-Bodrogh megye bizottsági tagja halála napjának évfordulója alkalmából, f. évi szeptember hó 15-én szombaton reggel 9 órakor, a gör. kel. nagy temető kápolnájában fog az engesztelő szent mise megtartatni.

Csöd. Kaufmann Lázár prigl-szentiváni lakos ellen, bejelent. október hó 15-e. Csödbiztos: Zsulyevits Demjén kir. törvszéki bíró, tömeggondnok: Virter Károly ügyvéd.

Hymen Lapunknak megyszerte ismert kedves tollú munkását, Kún Melánia kisasszonyt, eljegyezte Kvassay Ede, kamarai és osztálytanácsos, ismert fővárosi jeles író. Megyénkben, kivált annak déli részén, ahol a bájos ifju menyasszonyt sokan ismerték, osztatlan boldogságot és áldást kívánnak mindenütt a boldog arának.

A m. kir. 5-ik honvédszázalój saját területén folyó évbén az ellenőrzési szemlélt a következő napokon fogja megtartani ugymint: Zomborban október hó 10, 11 és 12-én, Apatinban október hó 13, 14 és 15-én, Ó-Szivacon október hó 18—19-én, Bácsban október hó 21—22-én, N.-Palánkán október hó 23—24-én, az utószemle november 19—20-án leend Zomborban. Az ellenőrzési szemlére kötelesek mindazok megjelenni, kik a mult év október 1-től folyó év szeptember 30-ig tetleg nem szolgáltak; kivételt képeznek az utolsó évfolyambeliek vagyis az 1871. évbén besorozottak. A zászlóalj területén tartózkodó bármely m. kir. honvédesapathoz, vagy es. kir. Landwehrhez tartozó egyéneknek joguk van ott jelentkezni, a hol legközelebb hozzájuk a szemlé tartatik, ugy viszont az e zászlóalj területén honos, de máshol tartózkodó honvédek, honvéd igazolványi könyveikkel bárhol is jelentkezhetnek. Ohajtandó volna, hogy minden egyén törekedjék az ellenőrzési szemlé megjelenni, mint hogy ellenkező esetben büntetést von maga után.

Motsni Gyula, honvédszázados, kezelőtiszt, kit megyénk alsó részén, kivált Újvidéken szeretve ismer-tek, Szegeden elhunyt 46 éves korában.

Az időjárásról a következő hivatalos heti jelentést adta ki a budapesti központi időjelző állomás. Európában, a közelebb mult héten, Irland felől egy depressió Skandinávia és Oroszország felé vonulva, lassan, de erélyesen kiterjedt a kontinens északnyugati s később északkeleti nagyobb felére is. A kontinens déli részében, maga előtt talált ugyan egy nagy légnymást, de ezt, egy második depressióval a földközi tengerrel egyesülve, ketté osztotta; egy keleti kisebb részre, mely a hét középe táján Magyarország felett vonult el, s egy nyugati nagyobb részre, mely Spanyolország felől, a délkelet és északkelet felé vonuló depressiók közé, az északi Kárpátoknak fordult. Ezen ellenétes légmozgalmak küzdele nyugat felől kelet felé erélyes hullámmal tartott. Ezért voltak eleinte Európa nyugati, majd közép s végre annak keleti részein rendre bővebb esők, helyenként zivatarok, itt-ott viharok által is gyakoribban meglátogatva. Mialatt a hőmérséklet a kontinens közep nagy részében lassan, de egyre inkább inkább hűvösödött, nyugat felől mutatózó derülések mellett. Hazánkban többnyire déli és délkeleti, a hét vége felé pedig inkább északias és nyugati szelek mellett, az idő a hét első felében s annak végén gyakori esőkkel, itt-ott zivatarral változó, sezelebb volt; csak a hét kezdete s utófelének első pár napjai valának csendesebbek, szárazabbak s némileg derültebbek. Eső nagy mennyiségben Fiumében, Orsován, Temesvárt és két ízben Kolozsvárról volt. Vihar Csáktornyról, Magyar-Ováról és Orsováról; nagy jégeső pedig Kézsmárkió jelentetett. Az időjárás tényezők jelen állásában a jövő nétre ennek első felében eleinte esős, kezdetben meleg helyenként zivataros, majd hűvös esőkkel változó sezelebb időt várhatni, mely a hét utófelére csendesebb, szárazabb derültebb lesz.

Gyászhir. Özevgy Knittel szül. Andráska Franciska megtört szívvel jelenti, szeretett feledhetlen leányának Knittel Julia okleveles tanítónőnek f. hó 13-án reggeli 5 órakor, életének 23-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászok kimúltát. Az elhunyt hült tetemei f. hó 14-én d. u. 5 órakor fognak a Szt.-Rókus sirkertben örök nyugalomra tetetni. Zombor, 1883. évi szeptember hó 13-án. Áldás és béke poraira!

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város rendőr kapitányi hivatala által közhírré tetetik, hogy folyó évi november hó 10. és 11-ik napján reggeli 9 órakor a közös hadseregbeli katonai ellenőrzési szemle itthelyt a 23-ik gyalog-ezred kiegészítő parancsnokságánál megtartatni fog, melyre az állandó hadseregnek és haditengerészetnek állandóan szabadságolt vagy tartalékba beosztott minden rangú és rendű tagjai, tekintet nélkül arra, akár azok helybeli illetőségűek, akár csak itt ideiglenesen tartózkodnak — megjelenni, szabadságoltatást okmányait magukkal hozni szoros kötele-ségüknek tartásák. Az idén megtartandó ellenőrzési szemlére megjelenni nem kötelezetnek 1-ször. Azok, kik az év folytán tetleges szolgálatban állottak, vagy katonai kiképzetésben részesültek, valamint azok, kik fegyvergyakorlatra bevonulva voltak. 2-ször. Azok, kik katonai kötelezettségüknek már eleget tette, nyilvános szolgálatban ideiglenesen alkalmazva vannak. 3-ször. Kik vétség miatt elítéltek vagy vizsgálati fogságban tartatnak. 4-szer. Kik üzletük teljesítése miatt tengeri hajóra szálltak. Utószemle folyó évi november hó 15-én itt helyt megfog tartatni. Mindazok, kik sem az ellenőrzési szemlé, sem pedig az utószemle meg nem jelentek, a katonai büntető törvények értelmé szerint büntetettnek fognak. Zomborban, 1883. évi szeptember hó 7-én. Czeiler János, rendőr-főkapitány.

Baja város lakbérleti szabályait a bel- és igazságügyminiszterek az 1881. évi 59. törvényeikk (perrendtartás) értelmében jóváhagyták. A szabályzat említésre méltó intézkedései a következők: A lakbérleti év február 1-én veszi kezdetét. A negyedévek február, május, augusztus és november 1-én kezdődnek. A lakbér negyedévenként előre, és pedig a negyedév első napján délután 6 óráig fizetendő. A felmondási idő egyéb egyezkedés hiányában rendszerint negyedév. Az 500 frtos és drágább lakásoknál, a 300 frtos és drágább ügyvédi, ügynökségi, kereskedelmi irodáknál, emeleti boltok, műhelyek és az ezekhez tartozó házrészeknél, továbbá a bérösszegre való tekintet nélkül a szálló- és kávéházaknál, vendéglőknél és sütőhelyek-

nél a felmondási idő fél év. Nyilvános iskoláknál, magán jótékony intézeteknél, gyógyszeráraknál a felmondási idő egy év. A felmondás az évnegyed 14-ik napjának déli 12 órájáig teljesítendő. Ha azonban a lakbér nem fizettetett le, a háztulajdonos a lakbér teljes lefizetéseig a határidőn túl is felmondhat, sőt ha a lakbér a folyó negyedév utolsó napjáig sem fizettetett meg, akkor a bérlet felmondás nélkül is lejártnak tekintetik és a bérlet a háztulajdonos kivására azonnal kiköltözni tartozik. Hónapos szobáknál a felmondási idő 14 nap. A szabályszerű felmondási idő letelte előtt a béremelés hatályba nem lép. A felmondás kir. közjegyző által, magán úton írásbeli elismervény mellett, vagy ha elismervény adása megtagadtatik, két tanu jelenlétében történik. A bérlet tartozik a felmondott helyiségeket megtekinteni kívánó bérletkeresőket bebocsátani, s ha egész nap otthon nem lenne, kötelessége gondoskodni, hogy a helyiségek d. e. 10—12 óráig és d. u. 2—4 óráig megtekintethessenek, különben a háztulajdonos a felmondott helyiségeket két tanu jelenlétében, esetleg rendőri segédlet mellett a lakó költségén kinyitathatja. Ilyenféle szabályzat nálunk is elkélne.

Földadó-kataszter A földadókataszter reformja még ez év végéig elkészül, ugy hogy 1884 évi január 1-én már az új földadót lehet követni. Miután ennek jövedelme 29 millió forintra van felvéve, ugy az adószázalék 30 százalékhelyett 26—27 százalékhelyett megállapítatni. Az erre vonatkozó törvényjavaslat most készül. Együttal a telekkönyvek reformja is foganatba vétetnek és pedig ugy, hogy a telekkönyveket a fölttes hatóságok ellenőrizni fogják.

Temerin f. hó 9-én népnéppélyekkel ülte meg száz éves alapítási fordulóját.

Haynald Lajos kalocsai bibornok-érsek a trónörökös pár családjában beállott örvendetes esemény alkalmából új árvaházat alapított. A bibornok tudvalóleg 1873-ban Kalocsán alapított 45 árva számára való árvaházat. De mintán ez a főgyházmegebeli szegény árváknak csak egy részére áraszthatja jótéteményét, a bibornok, ki a bácsi érsek címet is viseli, új árvaházat alapított Bács mező-árosában az érsek-égsz bácsi részéből való 25 árva gyermek részére, oly célból, hogy — mint a bibornok az alapító levélben mondja — ők is minél előbb nyerjenek a szülői gondosságnémi pótlásaul keresztény nevelést és oktatást s kérjenek le mindennapi imáikban áldást a fejedelmi gyermek fenséges szülői gondosságára, hogy a kedves főhercegasszony növekedvén testben s lélekben, dísekedjék azon hitbűszéggel, egyház iránti hűséggel és keresztény erényekkel, melyek a dicsően uralkodó család koronájának mindenkor legékesb gyöngyei voltak. Az új árvaházat a bácsi nőzárda telkén fog (remélhetőleg egy év alatt) fölépíttetni, — hogy az azután rendeltetésének „Elisabethinum“ név alatt átadassék. Az „Elisabethinum“ életbe lépése után s az eddig a kalocsai árvaházba fölvevett bácsvidéki néhány árvácskák innen Bácsba áthelyeztetvén, Kalocsán több hely fog nyilni a Kalocsa városi és vidéki árvák számára s így a fejedelmi ház örömeivel egyesült örvendezés áldása ez utóbbiakra is ki fog hatni. A nagynevű főpásztorról szólva, megemlítjük egyuttal, hogy f. hó 10-én Kalocsán ebédet adott, melyen hivatalosak voltak a lakosság előkelőbbjei, felekezeti különbség nélkül, és így a kalocsai izraelita hitközség elnöke is. A kalocsai káptalani nagyprépost felköszöntésére felelvé, a bibornok ékes, lelkes szavakban fejtette ki, hogy a nemzetiségek és felekezetek közti béke és egyetértés a haza jólétének és virágzásának elengedhetlen feltétele.

Hallomásunk szerint a r. k. templomi és városi bérboltokban lakó liszt- és vaskereskedők testületileg szándékoznak a kapitányi hivatalt megkérni az iránt, hogy ezen utcának piacok alkalmával való elzárását a kocsiközlekedés számára, szüntesse be. Jelenleg ugyanis azon okból, mert azt a közt 3—4 sorával beüli a kofasereg, elzárták a kocsiközlekedéstől; nem gondolván meg azt, hogy sehol sincs megírva, hogy a kofáknak muszáj ott ülni, levén a szinbáz, Vadászkiirt s Elefánt között a Gottlieb házig végtelen tér a baromfiak számára. Tudnivaló, hogy vasat vagy lisztet venni nagyban nem fog ott senki, a hová kocsival oda nem állhat. Ezen körülmény pedig azon közjövödelmü boltok bérét nagyban apasztja.

Különbén elvileg se helyes, hogy annyi alkalmas tér mellett egy szűk sikátorba esomoszolják a legforgalmasabb gyalogpiacot, mások rovására, minden páncsoló szükség nélkül. Reméljük, hogy humánus főkapitányunk ismert tapintata fog találni kedvező módot, a köz- és magán érdek harmonikus megegyeztetésére. Több érdekelt.

Kedden volt a kisszállási gyárteleptől a zimonyi vasutig vezető 4 kilométeres lövonatu pályának közgazgatási bejárása s egyuttal megnyitása.

A „Gazd. Egylet“ közleménye.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egylet a lötenyészési szakosztály tagjaihoz következő körlevelet intézte:

Igen tisztelt uram!

Van szerenésém becses tudomására hozni, hogy az évenként tartatni szokott ménvásárlás ez évbén folyó hó 16-án (vasárnap) Szabadkán, folyó hó 17-én pedig Zomborban fog eszközöltetni, melyek egyikén vagy másikán való részvételre uraságodat mint az egyesület lötenyészési szakosztályának tagját tiszteletteljesen meghívom.

Zombor, 1883. évi szeptember hó 12-én.

Honfui üdvözléttel

Szennő Gyula,
egylet. alelnök.

A földmivelés, ipar és kereskedelmi magyar királyi miniszterium részéről ezennel közhírré tetetik, mikép a kisbéri, bábolnai és mezőhegyesi magyar királyi ménesekből, részint számfellett, részint kisorsolt lovak, s a mezőhegyesi gulyából egyuttal gulyabeli tenyész-marha is, nyilvános szóbeli árverés útján azonnal készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőknek eladatni. I. Kisbérben szeptember hó 27-én. II. Bábólnán szeptember hó 28-án. III. Mezőhegyesen október hó 4-én és 5-én. Az árverés mindegyik ménésben a

gyott odahaza, szintén kétségbe eseten emlegette, hogy Jézus, Mária, ha a feleségem látta most, mit szólna; a másik körülnézve meglátta bent a karikákat, azt várta, hogy mikor jön a konduktor, hogy hozzá kössön bennünket? Volt aztán a 36 ember között olyan is, ki nem régebben mint elítelt rab hivataloslag segédként is működött a törvényszéknél, honnan kiszabadulva, a szerencsétlen lókübebe együvé kerültünk. Hiába csak a katonaságnál van egyenlőség, az átkozott mindig csak azt hajtogatta „kakoje gospodin fuherer, tudta az átkozott, hogy nem vagyunk a helyzettel megelégedve.

Hanem hát azért teremtett az Isten dohánnyt, pipát és kártyát; rágyújtottunk és elkezdünk kártyázni dühösen, elkecseregetten, mint a basi bozokok, persze szörnyen kis pénzben, és játszottunk egész Lugosig, hova csak esti 7 órakor értünk, s mire táborba kerültünk, már esti 8 óra is elmúlt.

Sötét volt mindenfelé, de még sötétebb volt az a sátor, hova két század magammal bekommandozták, bizony hosszú képet vágtunk mindnyájan e sötét barlanghoz, jó hogy nem láthatta senki, és e sötétben aztán tapogatózt mindenki maga számára egy szalmazsákot, a szalma csak mutatni van benne, inkább egy óriási koldustársznyának néz ki, mint szalmazsáknak.

És ezzel megszakítom leveletem, csupán annyit mondom, hogy a fáradalmak igen nagyok, de ilyen zászlóalj parancsnok alatt mint a mienk, és olyan honvéd tisztikarral, mint a mienk, még a vasat is szívesebben megesszük, mint a császáriaknál a zwiebackot.

Gyula,
olt k. k. enyáhr. Freiwilliger,
jelenleg m. kir. honvéd-szakasszisztens.

Bevételbasáskor.

Megakad a szemem néha
Sok szép régi papírlapon . . .
Mért is akad, hiszen mindjárt
Sirok, hogyha elolvassom!

Mindmegannyi édes óra!
Mindmegannyi kedves emlék!
Annyi boldog reménységgel,
Annyi mézes szókkal telvél!

Lekopott már az aranysejtel,
Mlata is elpárolgott,
De megtartá — ami legfőbb
Azt a sok szép, titkos dolgot!

Virágos cím, cifra betű,
Most is — úgy mint akkor — bókol . . .
Csakhogy kissé színehagyott
Ömlő könnytől, ömlő esőktől!

Hej! te levél valamikor
Itt feküdtél szívem mellett,
És most poros ládafenék!
Milyen csunya, rossz helyed lett!

Hanem azért nem felejttem
Soha el azt, a hi irta!
Ha lehetne elvinném én
Él magammal le a sírba!

Hisz egy élet sorsa bennök . . .
Öröme és csalódása! . . .
Bekötöm és elteszem a
Szívem titkos könyvtárába!

Vilgyi Gusztáv.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

Ujverbász képviselő testületének f. évi szeptember hó 8-án hozott határozata alapján az Ujverbász községben ujonnan rendezesített községi állatorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

A községi állatorvos javadalmazása a következő:
1. Évi fizetés a községi pénztárból 300 frt — kr.
2. Látogatási díj a községben 30 kr.
a község külterületén 60 kr.
3. Hűszemle teljesítéséért a mézárásoktól
a) minden levágott db szarvasmarha után 20 kr.
b) borjúh, juh, sertés vagy bárány után 10 kr.
Ezen állomás folyó 1883. évi szeptember hó 30-án délután 3 órakor Ujverbász község hivatalos helyiségeiben tartandó választás útján fogván betöltetni, felhívattak a pályázni szándékozók, miszerint állatorvosi képesítésüket igazoló okmánnyal felszerelt pályázati kérvényüket a választást megelőző napon d. u. 6 óráig az alóli községi előjáróságnál annál is inkább benyújtsák, minthogy később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Ujverbáson, 1883. szeptember hó 11-én.

Tessényi András, Beyer Frigyes,
jegyző. bíró.

Az apatini utcai 14. ö. i. számú ház szabad kézből eladó.

A föltételek a tulajdonosnál tudhatók meg.

Baumann Nándor,
3-2. tulajdonos.

3997. sz.

1883.

Pályázat.

A kis sztapári uradalomban fekvő, Felső- és Alsó-Pusztá-Kulán létesítendő két telepes község részére tervezett belsőségek és külsőségeknek a természetben részletes kihásítása a legrövidebb idő alatt foganatosítandó lévén, erre vállalkozó mérnökök sziveskedjenek a vállalati feltételek betekintése végett a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál legfeljebb három nap alatt jelentkezni, a hol közös megállapodás szerint a szerződés azonnal megkötetik.

Zombor, 1883. szeptember u-én.

Marschan,
kir. jószágigazgató.

1-1

Kiválóan jó ecetet

saját ecetgyáramból, mely ezen néhány év alatt tarthatósága által, már ugyan fölötté nagy hirt szerzett s a t. c. gazdasszonyok részéről, az ugorka és paprika besavanyításra igen sűrűn használtatik; van szerencsém úgy a helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek és a t. c. kereskedő uraknak, úgy nagyban mint kicsinyben is, ezen őszi évadra legszívesebben felajánlani.

6-4

Tisztelettel

Theodorovits Miklós G.

Az üzletem Zomborban, Gallé Emil ur háza sarkán, a gymnasiumnak átellenében van.

2531. sz.

Ó-Becse mváros előjáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Ó-Becse mváros előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy az ujonnan épített városházához szükséges melléképületek felemelése, melyek körülbelül 10,000 frtba kerülnek, f. évi szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor a városháznál árlejtés útján kiadatnak.

Ezen árlejtésnél f. évi szeptember hó 21-ig d. u. 5-ig beadandó írásbeli ajánlatok elfogadattak, a szóbeli árlejtés, mint fent említettik, kezdetét veendi. Az ajánlat és szóbeli árlejtéshez 100 frt bnatpénz szükséges. A terv és költségvetés f. évi szeptember hó 14-ik napjától a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Miről árlejtetni óhajtok ezennel értesítettnek.

Ó-Becsén, 1883. szeptember 7-én.

Zavisits István, 3-2 Beretka Károly,
jegyző. vbíró.

6406. sz.

tkvi 1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özvegy Jablonszky Franciska végrehajtatónak Oravecz Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 701 frt tőkekötetés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén levő Nemes-Militics község határában fekvő a nemesmiliticsi 491. sz. jtkvben A. 1 sor, 1378. hrszám alatt foglalt, Klein Adám ns-militicsi lakos, mint legtöbbet ígért verő által megvett 4 hold 1168. hrsz. szántóra a visszárverést 846 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi október hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor Nemes Militics község házáznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 84 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1883. évi augusztus hó 23. napján. A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Bielitzky Kálmán, Gartner Ferenc,
kir. trvszéki jegyző. kir. trvszéki bíró,
a kir. trvszéki elnök helyett.

Zombor 1883. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Hirdetmény.

Bezdánban 8000 lélekkel bíró mezővárosban egyedül álló

vaskereskedés

a főutcán, házzal együtt, melyben 4 szoba, 1 bolthelyiség, vasraktár, konyha, pince van, szabad kézből eladó, bővebb tudósítást ad a tulajdonos.

3-2

Darázs Linka.

2030. sz.

1883.

Árverési hirdetmény.

Katymár község előjárósága által ezennel közhírré tétetik, hogy a vadászati jog 10086 kat holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. 3. § értelmében 1884. évi január 1-től 1889. évi december 31-ig, tehát 6 egymásutáni évre f. évi szeptember hó 30-án délutáni 3¹/₂ órakor a község házáznál nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérő-k bérebe fog adatni.

Kikiáltási ár o. ért. 150 forint. Az árverési föltételek a jegyzői irodában bármikor betekinthezők.

Katymáron, 1883. szeptember 7-én

Oláh László, Schmidt József,
jegyző. 3-2 bíró.

4397. sz.

tk. 1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a esonoplyai takarékszövetkező szövetkező végrehajtatónak Gyurkovics Ján végrehajtást szenvedő elleni 240 frt tőkekötetés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Csonoplya község határában fekvő alperesnek a esonoplyai közlegelőből jutott a községi földkönyvben 207 térképi szám alatt létező 3 hold 395¹/₁₀ □ öl legelő illetmény mint nem telekkönyvezett ingatlanra az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi november hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Csonoplya község házáznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át vagyis 32 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingatlan vagy annak vételára iránt tulajdoni igényt vagy kielégítési elsőbbséget igényelni vélnek, hogy igénykeresetüket vagy elsőbbségi bejelentésüket az árverési határnap előtt annál inkább bejelentsek, minthogy igényeik figyelembe nem vétetnek.

Kelt Zomborban, 1883. évi augusztus hó 9. napján. A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Valter Nándor, Gartner Ferenc,
kir. trvszéki jegyző. kir. trvszéki elnök helyettese.

1203. szám.

Haszonbéri hirdetmény.

Bresztovác község határában 7462 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. törvény cikk értelmében gyakorolható vadászati jog hat évre azaz: 1884. évi január hó 1-től, 1890. évi december hó 31-ig terjedő időszakra, folyó évi október hó 7-én d. u. 3¹/₂ órakor Bresztovác község házáznál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alóli községi előjáróságnál megtekinthetők.

Bresztovác, 1883. szeptember hó 5-én.

Zányi Félix, Haumann Máttyás,
jegyző. 3-2 bíró.

Ó-Becse mváros előjáróságától.

Hirdetmény.

Ó-Becse mváros előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a községi nagy-venedglő folyó évi november hó 1-ső napjától számított hat egymásután következő évekre a bor- és pálinka, nemkülönben a sermérés és vásári helypénzszedési jog pedig 1884. évi január hó 1-ső napjától egy évre f. évi szeptember hó 30-án d. u. 3 órakor Ó-Becse mváros házáznál bérebe adatni fognak.

A feltételek folyó évi szeptember hó 20-ik napjától kezdve a jegyzői hivatalnál betekinthezők lesznek.

Kelt Ó-Becsén, 1883. évi szeptember hó 5-én.

Zavisics, Beretka Károly,
jegyző. 3-2 vbíró.